

Vergaderjaar 2019–2020

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

BZ

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2020

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van 9 en 10 juli a.s. Deze vergaderingen zullen middels videoconferentie worden gehouden en ik ben voornemens deel te nemen.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Geannoteerde agenda t.b.v. Eurogroep en Ecofinraad 9 en 10 juli 2020

Eurogroep

Reguliere samenstelling

Zomerraming van de Europese Commissie

Document: De raming zal na publicatie beschikbaar zijn op https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_en

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie zal naar verwachting op 7 juli haar zomerraming publiceren. Deze raming bevat cijfers over de verwachte economische groei en inflatie voor alle EU-lidstaten. Tijdens de Eurogroep zal de Europese Commissie de raming presenteren waarna de lidstaten hierover van gedachten zullen wisselen.

EFB fiscal stance report

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Naar verwachting zal de *European Fiscal Board* (EFB) voorafgaand aan de Eurogroep een rapport uitbrengen inzake de begrotingspositie (*fiscal stance*) van de eurozone. De *fiscal stance* heeft betrekking op de algemene oriëntatie van het begrotingsbeleid in relatie tot de economische groei (vooruitzichten). Het zal de vierde keer zijn dat de EFB een dergelijk rapport publiceert. De EFB beoogt hiermee bij te dragen aan de coördinatie van het begrotingsbeleid in de eurozone.

Het kabinet wacht de publicatie van het rapport af. In algemene zin is het kabinet geen voorstander van het concept *fiscal stance* voor de eurozone als sturingsvariabele en voor de coördinatie van het nationale begrotingsbeleid in de eurozone. Het kabinet vindt dat het gewenste begrotingsbeleid (expansief, neutraal of restrictief) op nationaal niveau dient te worden bepaald, binnen de eisen uit het Stabiliteits- en Groeipact.

Voorzitterschap van de Eurogroep

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Besluitvorming

Besluitvormingsprocedure: Simpele meerderheid

Toelichting:

Mario Centeno is op 13 januari 2018 begonnen als voorzitter van de Eurogroep voor een periode van 2,5 jaar.¹ Zijn termijn loopt in juli af. Tijdens de Eurogroep van 11 juni jl. heeft de heer Centeno medegedeeld dat hij geen tweede termijn ambieert en van plan is om de verkiezing voor een nieuwe Eurogroepvoorzitter te houden op 9 juli 2020.² Protocol (Nr. 14) betreffende de Eurogroep van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie schrijft voor dat de Ministers van de lidstaten die de euro als munt hebben, met een meerderheid van die lidstaten een

¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/01/12/mario-centeno-starts-mandate-as-eurogroup-president/>.

² <https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/eurogroup/2020/06/11/>.

voorzitter kiezen. Ministers die zich willen kandideren voor het voorzitterschap van de Eurogroep konden hun kandidatuur uiterlijk 25 juni 2020 bekendmaken. De Eurogroep-voorzitter heeft de kandidaten publiek bekend gemaakt.³ Dit zijn Nadia Calviño (Spanje), Paschal Donohoe (Ierland) en Pierre Gramegna (Luxemburg).

Tijdens de Eurogroep van 9 juli zal gestemd worden, eventueel in meerdere rondes, waarbij de kandidaat die als eerste tien stemmen ontvangt (een simpele meerderheid) als voorzitter zal worden verkozen.

Inclusieve samenstelling

Economische situatie en herstelmaatregelen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Naar verwachting zal gesproken worden over de economische gevolgen van COVID-19 op de Europese economie, de mitigerende maatregelen op Europees en nationaal niveau en het economisch herstel op de middellange termijn. Daarbij zal mogelijk ook van gedachten worden gewisseld over het voorstel dat de Europese Commissie op 27 mei jl. heeft gepresenteerd, met een strategie voor het herstel van de Europese Unie in reactie op de crisis die door de COVID-19-uitbraak is ontstaan. Met deze strategie is de Europese Commissie tegemoetgekomen aan het verzoek van de leden van de Europese Raad op 23 april jl. om met een dergelijk voorstel te komen. Het kabinet heeft middels een separate Kamerbrief op 9 juni jl. de Kamer geïnformeerd over de voorgestelde herstelstrategie.⁴ Deze herstelstrategie is ook besproken tijdens de videoconferentie van de leden van de Europese Raad op 19 juni jl. Het is mogelijk dat de Eurogroep een terugkoppeling ontvangt over de uitkomst van deze videoconferentie.

In het kader van het herstel is het volgens het kabinet belangrijk dat gekeken wordt naar mogelijkheden om het groei-vermogen en de veerkracht van de Europese economie te versterken op de middellange termijn, rekening houdend met de transities op het gebied van duurzaamheid en digitalisering. Nederland is tevens van mening dat het herstellen en verdiepen van de interne Europese markt cruciaal is.

Ecofinraad

Werkprogramma Ecofin 2020-II

Document: Wordt bekend gemaakt op <https://www.eu2020.de/eu2020-en>

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De tweede helft van 2020 is Duitsland de voorzitter van de Raad van de Europese Unie. In deze Ecofinraad zal Duitsland het werkprogramma presenteren en aangeven wat de prioriteiten zijn voor het komende halfjaar op financieel en economisch gebied. Duitsland heeft samen met de twee daaropvolgende voorzitterschappen (Portugal en Slovenië) een

³ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2020/06/25/eurogroup-presidency-3-ministers-put-forward-their-candidacies/>.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/09/kamerbrief-inzake-kabinetsappreciatie-commissievoorstellen-meerjarig-financieel-kader-2021-27-en-herstelstrategie-nav-de-covid-19-uitbraak>.

trio-werkprogramma gepubliceerd. Hierin worden verschillende prioriteiten genoemd voor de komende 18 maanden, waaronder het beschermen van burgers en vrijheden, het ontwikkelen van onze economische basis, het bouwen aan een klimaatneutraal, groen, rechtvaardig en sociaal Europa en het wereldwijd uitdragen van de Europese belangen en waarden. Het volledige programma is te vinden op de website van het Duitse voorzitterschap.⁵

Update van COVID-19 maatregelen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Sinds maart 2020 heeft de Ecofinraad meermaals gesproken over de economische implicaties van de COVID-19-uitbraak en de beperkende maatregelen. Ook zijn in Eurogroepverband verscheidene noodmaatregelen overeengekomen. De Kamer is over de uitwerking van deze maatregelen schriftelijk geïnformeerd.⁶ De Ecofinraad zal naar verwachting van gedachten wisselen over de laatste economische vooruitzichten en de economische beleidsresponse zowel op nationaal als op Europees niveau.

De Europese Commissie heeft op 27 mei jl. voorstellen gedaan voor een aangepast Meerjarig Financieel Kader (MFK) en een voorstel voor een herstelfonds. Het kabinet heeft de Kamer hierover een eerste brief toegestuurd op 9 juni jl.⁷ De Europese Raad van 19 juni jl. heeft deze voorstellen besproken.

In het kader van het herstel is het volgens het kabinet belangrijk dat gekeken wordt naar mogelijkheden om het groei-vermogen en de veerkracht van de Europese economie te versterken op de middellange termijn, rekening houdend met de transitie op het gebied van duurzaamheid en digitalisering. Nederland is tevens van mening dat het herstellen en verdiepen van de interne Europese markt cruciaal is.

Convergentierapporten

Document: Rapport door de Europese Centrale Bank:

<https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/ecb.cr202006~9fefc8d4c0.en.html>

Rapport door de Europese Commissie:

https://ec.europa.eu/info/publications/convergence-report-2020_en

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Elke twee jaar publiceren de Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Commissie convergentierapporten waarin zij aangeven in hoeverre de lidstaten zonder euro (behoudens Denemarken) voldoen aan de convergentiecriteria voor toetreding tot de eurozone. Het gaat om de

⁵ <https://www.eu2020.de/blob/2354332/d2f4bc33ade0af634ae79552060d6332/pdf-trioprogramme-en-data.pdf>.

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/11/vergadering-van-de-raad-van-gouverneurs-van-het-esm-over-de-pandemic-crisis-support-kredietlijn>; <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/22/kamerbrief-inzake-covid-19-crisismaatregel-sure>; <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/12/kamerbrief-oprichting-pan-europees-garantiefonds-egf-europese-investeringsbank-eib>.

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/09/kamerbrief-inzake-kabinetsappreciatie-commissievoorstellen-meerjarig-financieel-kader-2021-27-en-herstelstrategie-nav-de-covid-19-uitbraak>.

lidstaten Bulgarije, Tsjechië, Kroatië, Hongarije, Polen, Roemenië en Zweden. De Europese Commissie en de ECB zullen de recent door beide instellingen gepubliceerde convergentierapporten presenteren.

Een specifiek convergentiecriteria voor adoptie van de euro beslaat de vereiste dat nationale wetgeving ten aanzien van de nationale centrale bank volledig compatibel is met de eisen zoals vastgelegd in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) alsook de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) en de ECB. Hierbij moet worden gedacht aan onder meer het verbod op monetaire financiering alsook de noodzakelijke onafhankelijkheid van de nationale centrale bank. Daarnaast moeten lidstaten voldoen aan vier macro-economische convergentiecriteria zijnde (i) prijsstabiliteit, (ii) houdbare overheidsfinanciën, (iii) duurzame convergentie die zich reflecteert in de langetermijnrente en iv) wisselkoersstabiliteit.

Geen van de betreffende lidstaten voldoet aan de vijf bovengenoemde criteria. Zo participeert op dit moment geen van de genoemde lidstaten in het wisselkoersmechanisme ERM-II. Een succesvolle deelname van twee jaar aan ERM-II is een vereiste voor het criterium van wisselkoersstabiliteit. Als bekend hebben Bulgarije en Kroatië in respectievelijk juli 2018 en juli 2019 wel een intentieverklaring afgegeven toe te willen treden tot ERM-II. Beide landen hebben hiervoor beleidstoezeggingen gedaan. De Ministers van Financiën van de eurozonelidstaten hebben aangegeven pas te zullen oordelen over een eventuele formele aanvraag tot toetreding tot ERM-II als door de Europese Commissie en de ECB een positief oordeel over de implementatie van de beleidstoezeggingen is afgegeven. Daarnaast heeft alleen Kroatië reeds wetgeving ten aanzien van de nationale centrale bank die volledig in lijn is met de verplichtingen onder het VWEU en de statuten van het ESCB en de ECB. Alleen Kroatië en Zweden voldoen daarnaast op dit moment aan het criterium van prijsstabiliteit. Om aan dit criterium te voldoen mag de inflatie in het afgelopen jaar gemiddeld niet hoger zijn dan 1,5% boven de gemiddelde inflatie van de drie landen in het eurogebied met de laagste inflatie. Roemenië voldoet als enige niet aan het criterium van houdbare overheidsfinanciën. Hiervoor is vereist dat geen buitensporig tekort is vastgesteld door de Raad op grond van artikel 126(6) VWEU. Tot slot voldoet Roemenië ook niet aan de eisen voor een duurzame convergentie in de vorm van lange rentes van overheids- of vergelijkbare obligaties. Deze mogen maximaal 2% hoger liggen dan de rentes van de drie best presterende landen qua prijsstabiliteit.

Internationale vergaderingen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Naar verwachting zal het voorzitterschap de Ecofinraad informeren over de aanstaande internationale vergadering van de *G20 Finance Ministers and Central Bank Governors* (FMCBG). Op 18 juli zal deze vergadering plaatsvinden per videoconferentie. Belangrijke onderwerpen zijn (i) de mondiale economie, (ii) internationale belastingen, (iii) schuldhoudbaarheid en (iv) schuldentransparantie in lage-inkomenslanden.

Kapitaalmarktunie: Eindrapport van het High Level Forum

Document: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/growth_and_investment/documents/200610-cmu-high-level-forum-final-report_en.pdf

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken over het eindrapport van het door de Europese Commissie ingestelde High Level Forum met aanbevelingen ten aanzien van de verdere verdieping van de Europese kapitaalmarktunie. De voorzitter van het High Level Forum zal het eindrapport – dat op 10 juni jl. is gepubliceerd – presenteren, waarna een gedachtewisseling zal plaatsvinden.

De Ecofinraad heeft in december 2019 conclusies aangenomen ten aanzien van verdere verdieping van de Europese kapitaalmarktunie. Daarin wordt benadrukt dat verdere stappen gezet moeten worden om Europese kapitaalmarkten te verdiepen. Ook wordt de Europese Commissie opgeroepen om een nieuwe routekaart te ontwikkelen en nieuwe voorstellen te doen. Daarop heeft de Europese Commissie het High Level Forum ingesteld. Het eindrapport van het High Level Forum dient als input voor het nieuwe Actieplan van de Europese Commissie dat naar verwachting in het vierde kwartaal van 2020 wordt gepresenteerd.

Het High Level Forum doet zeventien concrete aanbevelingen die langs vier thema's zijn onderverdeeld, nl. het verbeteren van bedrijfsfinanciering, het versterken van marktinfrastructuur, het verbeteren van toegang van retailbeleggers tot de kapitaalmarkten en het stimuleren van grensoverschrijdende financiering. De Nederlandse prioriteiten – het stimuleren van grensoverschrijdende financiering, betere toegang tot kapitaalmarkten voor (met name MKB) bedrijven en het stimuleren van lange-termijn sparen en investeren; met daarbij voldoende aandacht voor duurzaamheid, de kansen en risico's van FinTech en adequate consumentenbescherming – worden dan ook in veel van de aanbevelingen geadresseerd. Nederland hecht groot belang aan verdere verdieping van de kapitaalmarktunie en vindt het belangrijk dat het momentum behouden blijft dat vorig jaar is gecreëerd door onder meer het instellen van de werkgroep NextCMU op initiatief van Nederland, Frankrijk en Duitsland. Nederland verwelkomt daarom het eindrapport van het High Level Forum.

De lidstaten hebben – mede middels de Raadsconclusies over verdere verdieping van de kapitaalmarktunie van december 2019 – het belang van verdere versterking van de kapitaalmarktunie onderstreept. Het krachtenveld is sindsdien niet veranderd. Bovendien heeft de Commissie nog geen concrete acties aangekondigd. Naar verwachting zal er dan ook weinig discussie plaatsvinden tijdens de Raadsvergadering.

Schriftelijke procedures

Vanwege het niet kunnen plaatsvinden van fysieke Raden door de beperkende maatregelen ten gevolge van COVID-19, is de schriftelijke procedure momenteel de enige manier om als Raad besluiten te nemen. Er kunnen geen formele besluiten in videoconferenties worden genomen, aangezien zij informeel van aard zijn.

Schriftelijke procedure e-commerce

Document: ST 8611/20 + ADD 1 en ST 8612/20

Besluitvormingsprocedure: Schriftelijk (unanimiteit)

Toelichting:

Tijdens het Coreper van 24 juni jl. is besloten tot het starten van de schriftelijke procedure voor het aannemen van de voorstellen om de inwerkingtreding van het e-commerce pakket met 6 maanden uit te stellen. De Europese Commissie heeft deze voorstellen op 8 mei gepre-

senteerd. Het pakket dat in 2017 en 2019 is aangenomen voorziet in nieuwe regels voor de btw-afwikkeling bij de levering van goederen die consumenten bestellen in het buitenland en zou op 1 januari 2021 in werking treden. In verband met onder andere COVID-19 hebben marktpartijen en enkele lidstaten, waaronder Nederland, aangegeven meer tijd nodig te hebben om alle noodzakelijke maatregelen te treffen. De Belastingdienst heeft namelijk aangegeven dat een volledige invoering per 1 januari 2021 niet mogelijk is. Daarvoor is de omvang van de wijzigingen te groot en te complex. Ik heb uw Kamer hierover ook geïnformeerd in mijn brieven van 27 februari en 12 juni jl. en in mijn antwoorden op de Kamervragen van het lid Van Haga die ik eveneens op 12 juni jl. aan de Kamer heb toegezonden.⁸

Het e-commercepakket regelt onder meer de afdracht van btw in de lidstaat van de consument waarvoor het zogenoemde één-loket-systeem breed wordt uitgerold. Hierdoor kunnen ondernemers de btw-aangifte en afdracht van btw voor die pakketjes voor heel de EU in één lidstaat doen. Ook wordt de btw-vrijstelling van 22 euro voor consumenten die pakketjes kopen in een derde land (buiten de EU) afgeschaft.

In verband met COVID-19 volgt een aangepaste procedure om deze voorstellen aan te nemen. Eerst volgen de adviezen van het EESC en het EP. Daarna zal aan de lidstaten worden gevraagd schriftelijk in te stemmen (verwachting medio juli). Indien de lidstaten in juli unaniem akkoord gaan met het voorgestelde uitstel, zal het pakket op 1 juli 2021 in werking treden.

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/02/27/kamerbrief-aanpak-problemen-belastingdienst-douane-en-toeslagen>; <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/12/kamerbrief-fiscale-moties-en-toezeggingen-voor-de-tweede-kamer>; <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/12/beantwoording-kamervragen-over-het-voorgenomen-uitstel-van-nieuwe-btw-regels-voor-e-commerce>.